

Nss již v nál. Boh. A 4586/25 vyslovil a odůvodnil právní názor, že právní domněnka podle cit. paragrafu neplatí o osobách, jichž státní příslušnost může podle pozitivního předpisu zákona býti určena. V daném případě však, jak plyne z hořejších vývodů, mohla státní příslušnost st-lova, resp. jeho otce (býv. rakouská eventuelně uherská) v době rozhodné býti zjištěna a proto u st-le předpis cit. § 2 úst. zák. č. 236/20 Sb. v úvahu přijíti nemohl.

Č. 11.307.

Z a m ě s t n a n c i v e ř e j n í: I. Která disciplinární komise je místně příslušna zakročit proti úředníku, který nevyhověl služebnímu příkazu, aby — byv zproštěn služby u úřadu jednoho — nastoupil službu u úřadu druhého? — II. Jak jest provéstí úřední šetření o tvrzení nemoci úředníka jako o důvodu nepřítomnosti v úřadě podle § 29 služ. pragm.?

(Nález ze dne 26. května 1934 č. 21.261/32.)

V ě c: Dr. Jaroslav M. v Užhorodě (adv. Dr. Frant. Jindra z Prahy) proti vrchní disciplinární komisi při ministerstvu financí o kárný trest.

V ý r o k: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Vynesením z 31. května 1928 přidělil min. fin. — prozatím přechodně — vrch. radu fin. prokuratury v Praze, Dra Jaroslava M., službou k exposituře fin. prokuratury (právnímu oddělení pro zastupování státu při hlavním fin. ředitelství) v Užhorodě a pověřil ho vedením tohoto úřadu. V důsledku toho byl jmenovaný dekretem fin. prokuratury v Praze ze 4. června 1928 zproštěn služby u tohoto úřadu a vyzván, aby po vyčerpání své pravidelné dovolené na zotavenou odebral se na své nové působíště, hlásil se v presidiu hlav. fin. ředitelství v Užhorodě a převzal vedení expositury. Výplata požitků jeho v Praze byla dnem 30. června 1928 zastavena. St-l nenastoupil však po vyčerpání své dovolené (23. července 1928) službu v Užhorodě, nýbrž žádal o povolení tříměsíční zdravotní dovolené z důvodu neurasthenie. Po vyšetření úředními lékaři nebyla st-li dovolená povolena; když st-l opět služby nenastoupil, dovolává se různých zdravotních závad, osvědčovaných lékařskými vysvědčeními, bylo po delším řízení proti st-li usnesením disciplinární komise při fin. prokuratuře v Praze z 31. října 1928 zavedeno disciplinární řízení pro neodůvodněné neuposlechnutí příkazu min. financí k nastoupení služby v Užhorodě. — — — —

Po provedeném řízení uznala tato disc. komise nálezem z 18. března 1929 st-le vinným porušením povinností tím, že aniž prokázal dostatečný důvod omluvný neuposlechl opětných (v nál. uvedených) služebních rozkazů min. fin., aby se ihned odebral do Užhorodu a tam nastoupil službu. Jednáním tím provinil se st-l proti ustanovením služební pragmatiky § 22 odst. 1, podle něhož úředník jest povinen uposlechnouti služebních nařízení svých představených a při jejich provádění na zřeteli míti podle nejlepší vědomosti a možnosti zájmy služby jemu svěřené, a § 28 odst. 1, podle něhož úředník, není-li výslovně zproštěn, jest povinen

pravidelně docházeti do úřadu a přesně dodržovati úředních hodin; st-l byl odsouzen k disciplinárnímu trestu důtky podle § 93 a) služeb. pragmatiky. — — — —

Z nálezu toho odvolal se jak disc. zástupce, tak i Dr. M. Vrch. disc. komise při min. fin. nař. nálezem zamítla odvolání Dra M. co do viny a trestu, avšak vyhověla odvolání disc. zástupce potud, že trest vyslovený nálezem I. stolice zvýšila na trest vyloučení z postupu do vyšších platů (§ 93 lit. b) služ. pragm.) na dobu šesti měsíců. — — — —

Rozhoduje o stížnosti řídil se nss těmito úvahami:

Stížnost vytýká nejprve jako nezákonnost, že žal. úřad odmítl námitku nepřislušnosti disc. komise při fin. prokuratuře v Praze, jednak proto, že ji považoval za opožděnou, jednak proto, že ji pokládal za neodůvodněnou.

Žal. úřad zastává v nař. rozhodnutí názor, že námitka nepřislušnosti disc. komise I. stolice, kterou vytknul obhájce obviněného při ústním jednání před vrch. disc. komisí, měla býti uplatněna — hledíc k ustanovení odst. 1 § 133 a odst. 2 § 151 služ. prag. — ve lhůtě odvolací, t. j. nejdéle do 14 dnů od doručení disciplinárního nálezu I. stolice. Stížnost dovozuje, že z cit. ustanovení služ. prag. nelze nic vyvoditi pro tento názor žal. úřadu. Jelikož správní řízení je až do výroku poslední stolice jednotným celkem, může obviněný až do skončení řízení v nejvyšší stoličce přednáseti nové okolnosti a průvody a činiti nové námitky v kterémkoliv stadiu řízení, neboť úkolem vyšších stolic není přezkoumati pouze formální správnost skutkových rozhodnutí, nýbrž samostatně o věci rozhodnouti a nalézt právo. Vyšší stolice jest povinna zkoumati ex officio přislušnost nižší stolice, tím méně smí námitku nepřislušnosti vytýkanou stranou odmítnouti jako opožděnou.

Tuto námitku uznal nss důvodnou.

Paragraf 133 služ. pragmatiky, který je zařaděn ve statí pojednávající o odvolání proti kárnému nálezu, stanoví v prvním odstavci, že toto odvolání má býti podáno do 14 dnů po doručení kárného nálezu předsedovi disciplinární komise. Paragraf 151 odst. 2 služ. pragmatiky stanoví, že lhůty dané pro opravné postředky nelze prodlužovati a obsahuje dále podrobné předpisy jak tyto lhůty nutno počítati.

Ani v tom, ani v onom z cit. předpisů, jichž se dovolává žal. úřad, není zmínky o tom, kdy ty které námitky obviněný může či nemůže uplatňovati, a není takových předpisů ani na jiných místech služební pragmatiky. Sluší proto míti za to, že jest postupovati podle všeobecných zásad ovládajících správní řízení. Toto tvoří pak od počátku až do ukončení pravoplatným výrokem nejvyšší adm. stolice přicházející v úvahu v tom kterém případě jednotný celek, jak nss stále judikuje, z čehož se podává, že nelze námitku nepřislušnosti disc. komise I. stolice odmítnouti jako opožděnou, byla-li tato uplatněna teprve při ústním řízení před stolicí odvolací.

Vrch. disc. komise prohlásila tuto námitku nepřislušnosti také jako neodůvodněnou, poněvadž Dr. M. do dne zahájení disc. řízení v Užhorodě nenastoupil, nepodrobil se služebnímu podřadění a nepřišel ještě v pravomoc hlav. fin. ředitelství v Užhorodě, nebyl tedy do dne zahájení disc. řízení služebně zaměstnán (odst. 1 § 103 služ. pragm.) při úřadu, na nějž by se vztahovala pravomoc disc. komise při hlav. fin. ředitelství

v Užhorodě. Byla tu dána prý jen příslušnost disc. komise podle dosavadního služebního zaměstnání, t. j. disc. komise při fin. prokuratuře v Praze.

Stížnost uvádí pro opačné své stanovisko, že st-l byl výnosem min. fin. z 31. května 1928 přidělen službou k exposituře fin. prokuratury v Užhorodě a v důsledku toho zproštěn výnosem fin. prokuratury v Praze ze 4. června 1928 služby u fin. prokuratury v Praze a vyzván, aby po uplynutí normální své dovolené odebral se na nové své působišť. St-l nemohl tedy — jsa služby při prokuratuře v Praze zproštěn — v době zahájení disc. řízení, t. j. 5. listopadu 1928, u tohoto úřadu ani sloužiti, jak to předpokládá § 102 služ. pragm., ani býti tam služebně zaměstnán, jak to předpokládá § 103 služ. pragm. pro stanovení místní příslušnosti disc. komise. Nikoliv fin. prokuratura v Praze, nýbrž jen min. fin. dalo příkaz k nastoupení služby v Užhorodě. Okolnost, že st-l formálně službu v Užhorodě ještě nenastoupil, nebo zda ji vůbec nenastoupil, nemohla na příslušnosti disc. komise v Užhorodě nic měniti. Podrobení se úředníka úřadu, o němž mluví nař. rozhodnutí, jest pojmem, který platnému právu vůbec není znám.

V tom směru uvážil nss toto: Místní i osobní příslušnost v kárných věcech státních úředníků jest upravena v §§ 102 a 103 služ. pragm. Paragraf 102 stanoví v prvním odstavci písmeno a), že disc. komise I. stolice jsou příslušny pro všechny úředníky, kteří jsou služebně zaměstnáni u toho kterého úřadu nebo některého úřadu jemu podřízeného, anebo kteří byli jí přikázáni podle § 100 odst. 2 s výjimkou úředníků počínajíc VI. hodn. tř. Paragraf 103 praví, že příslušnost řídí se služebním zaměstnáním a hodnostním postavením úředníka v době zahájení kárného řízení.

Výraz »zaměstnání« (použití, Verwendung), jehož užívá zákon v obou cit. paragrafech, předpokládá již pojmově jakési skutkové vztahy již nastalé mezi úřadem a úředníkem tomuto úřadu k obstarávání agendy přikázaným, jak správně vystihl též žal. úřad, byť i užil výrazů »nepodrobil se služebnímu podřadění a nepřišel ještě v pravomoc hlavního fin. ředitelství v Užhorodě«, kterýchžto výrazů zákon nezná. Takové vztahy mezi st-lem a novým jeho působišťem byly by bývaly založeny teprve okamžikem, kdy st-l, jak mu bylo přikázáno, se byl alespoň hlásil u úřadu svého nového působíště k nastoupení služby. Jelikož však ani toho neučinil, nedošlo k založení takových vztahů mezi ním a expositurou fin. prokuratury v Užhorodě. Proto mohla disc. komise souditi, že do té doby též nenastalo přerušení dosavadních vztahů st-lových k finanč. prokuratuře v Praze, přes to, že formálně musil býti dříve zproštěn služby u tohoto úřadu, aby právě mohl opustiti služební místo do té doby mu přikázané a odebrati se do nového působíště. Toto stanovisko bylo ještě opodstatněno také tím, že st-l byl přidělen exposituře fin. prokuratury v Užhorodě výnosem min. fin. z 31. května 1928 jen přechodně, a že mu v důsledku toho také bylo ponecháno činovné odpovídající tomuto dřívějšímu jeho služebnímu působišťi.

Nss nemohl tudíž shledati, že žal. úřad porušil zákon, jestliže dospěl k názoru, že disc. komise při fin. prokuratuře v Praze byla příslušnou k projednání kárné záležitosti.

Ve věci samé uvážil nss toto: — — — —

Jako nezákonnost vytýká stížnost jednak, že žal. úřad po stránce subjektivní a objektivní nesprávně posoudil jednání st-lovo, kteréžto tvrzení snaží se obsírně dovoditi, a v souvislosti s tím tvrdí, že žal. úřad nesprávně použil ustanovení § 29 služ. pragmatiky. Tuto námitku neuznal nss důvodnou.

Podle § 29 služ. pragmatiky má úředník, který pro nemoc nemůže konati službu, oznámiti to služebnímu úřadu a požaduje-li tento, důvod zaneprázdnění dosvědčiti. Úředník pro nemoc vzdálený služby je pak povinen dáti se k nařízení úřadů prohlédnouti úředním lékařem. Z tohoto ustanovení plyne, že úřadu je dáno oprávnění, aby o důvodu zaneprázdnění konal šetření, t. j. dal zjistiti, zdali důvod ten — v daném případě nemoc — je takového druhu a stupně, že skutečně znemožňuje úředníku, aby vykonával službu, a zdali tudíž nepřítomnost jeho v úřadě je ospravedlněna. Po stránce subjektivní sluší vůči stížnosti uvést, že není mezi lékaři, soukromými i úředními, kteří st-le prohlíželi, rozporu. Toliko v otázce stupně nervové choroby neshodují se posudky jednak Dra Š., který chorobu označil jako vážnější, s posudky lékařů ostatních, kteří takového stupně neshledali. Bylo tudíž nutno pátrati po objektivní pravdě. Za tím účelem byli slyšeni ošetřující lékaři, a jejich posudek byl dán k dispozici úředním lékařům, kteří mimo to také provedli osobní prohlídku st-le a podali pak na podkladě poznatků takto získaných svůj posudek, který ovšem vyzněl v ten smysl, že st-l jest způsobilým vykonávati svůj úřad, pokud se týče nastoupiti službu v Užhorodě.

K tomu, aby dal přezkoumati vysvědčení lékařů soukromých úředními lékaři, byl úřad, jak dovozeno, oprávněn. Disc. komise pak podle § 126 služ. pragmatiky není vázána nějakými průvodními pravidly, nýbrž má podle volného přesvědčení, získaného svědomitým zkoumáním všech průvodů, rozhodnouti. Závěr, ke kterému žal. úřad na podkladě průvodního materiálu dospěl, může nss zkoumati toliko v mezích daných §em 6 zák. o ss. Při tomto zkoumání neshledal nss žádné vady a nemohl tudíž uznati, že vrch. disc. komise byla by porušila zákon, když vzhledem na posudky úředních lékařů dospěla k přesvědčení, že st-l nebyl nezpůsobilým, aby zastával svůj úřad. — — — —

Č. 11.308.

Četnictvo. — Zaměstnanci veřejní: * Vládní nařízení č. 96/30 Sb. neocitlo se v rozporu se zákonem tím, že stanovilo v § 51, že pensijní základna, určená podle ustanovení první části tohoto nařízení, zvyšuje se u četnických osob o četnický přídavek v té výši a potud, pokud jej měly při skončení činné služby, ani tím, že na staropensisty nerozšířilo účinnost zákonných ustanovení o zápočtu doby čekatelské a zápočtu válečných pololetí, vydaných po vstupu toho kterého pensisty do výslužby.

(Nález ze dne 26. května 1934 č. 4049.)